

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

ครูผู้สอน ครูฉัตรรัตน์

ดิษฐ์วงศ์

ครูวรพรรณ

ศรีอรุณ

เรื่อง...

พุทธศาสนิกชน

ตัวอย่าง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของพุทธศาสนิกชน
๒. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพุทธศาสนิกชน
ตัวอย่าง
๓. เห็นความสำคัญของการนำคุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง
ของพุทธศาสนิกชนตัวอย่างไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นต้นค่ะ

ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีใครบ้าง
ที่ถือว่าเป็นบุคคลตัวอย่าง

เพราะช่วยพัฒนาชุมชนและสังคมให้
เกิดการพัฒนา รวมไปถึงคุณภาพชีวิต
ของประชาชนให้อยู่ดีกินดี ชุมชนและ
สังคมสงบสุขค่ะ

เพราะเหตุใด บุคคลดังกล่าว
จึงถือว่าเป็นบุคคลตัวอย่าง

ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของ
พระพุทธศาสนาและเผยแผ่ศาสนาครับ

นักเรียนคิดว่าผู้ที่ได้รับการยกย่อง
ให้เป็นพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
ควรมีลักษณะอย่างไร

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

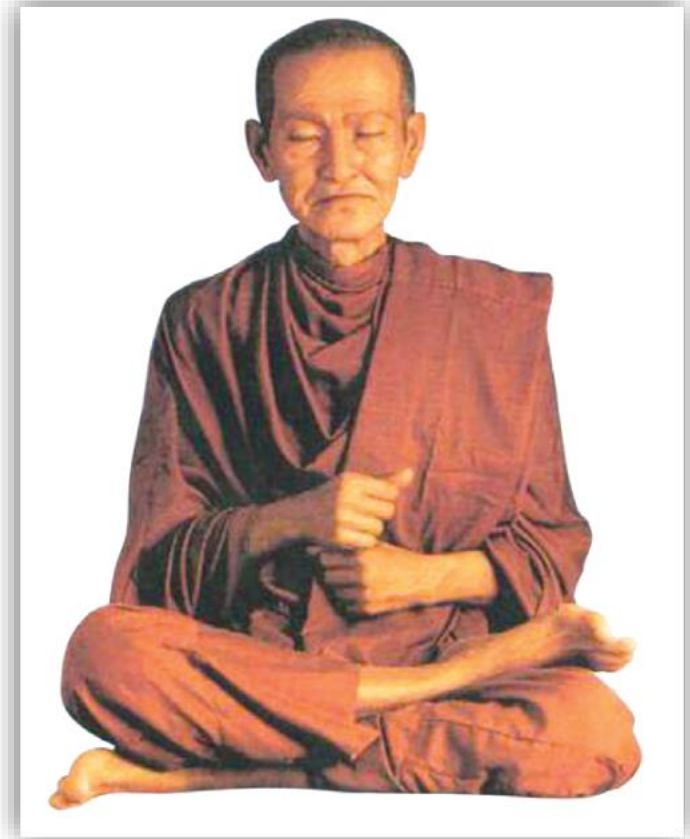

พุทธศาสนิกชน คือ ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา
และปฏิบัติตนอยู่ในหลักธรรมซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีและควร
ปฏิบัติตาม

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

มีนามเดิมชื่อ โต

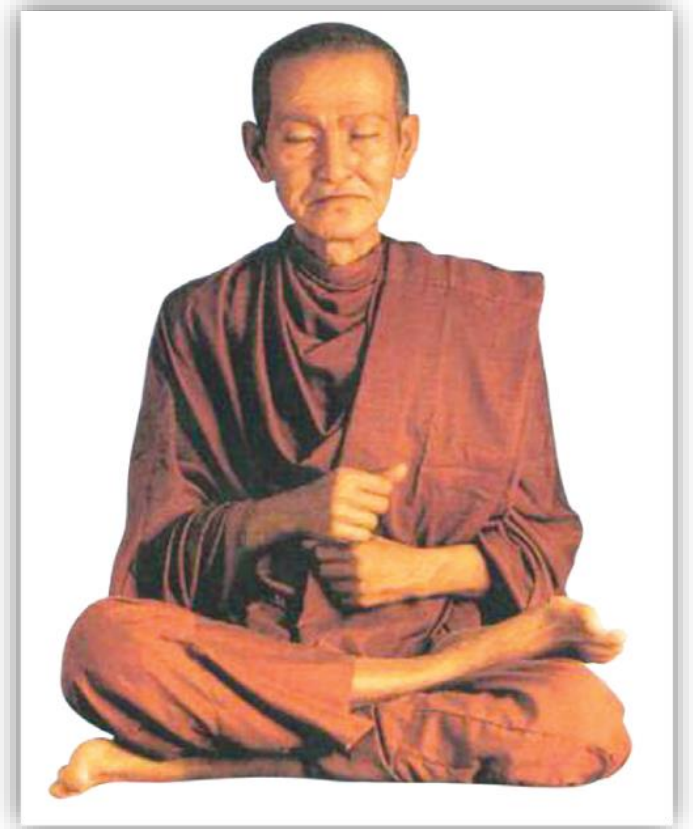
เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๓๓๑
ในสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ด้านการศึกษา

บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดอินทรวีหาร

เมื่ออายุได้ ๒๐ ปี จึงอุปสมบท
ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ต่อมาได้ย้ายไปศึกษา ณ วัดระฆังโฆสิตาราม
กับสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (นาค)

ท่านเป็นผู้มีความพากเพียรสนใจในการศึกษาเป็น
อย่างดี มีวัตรปฏิบัติที่ดีงาม น่าเลื่อมใส มีกลอุบาย
ในการสอนธรรมให้แก่ประชาชน

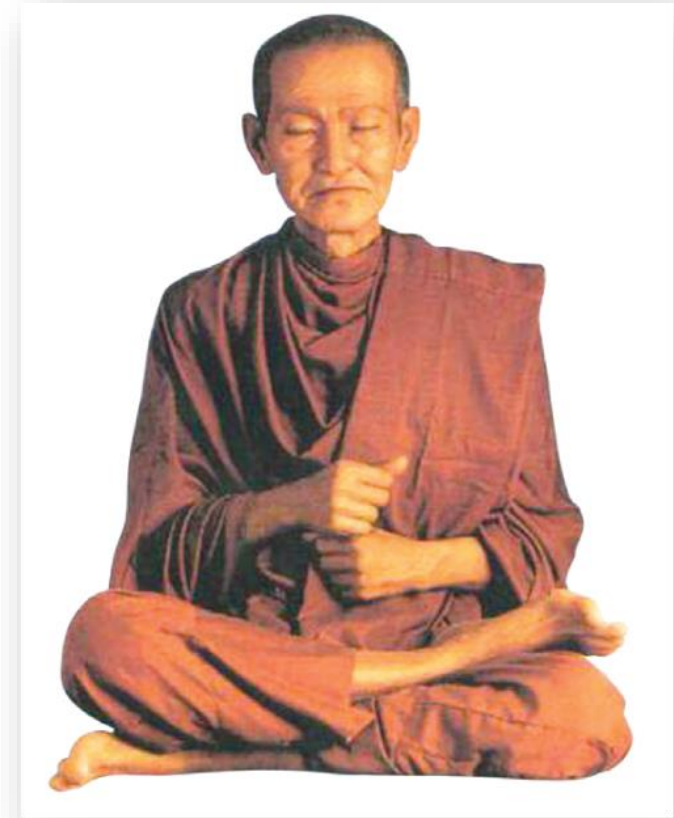
ที่มา <https://www.thammatan.com/> บทความสาระทั่วไป/โอวาทสมเด็จพระพุทธาจารย์/ สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ /๙/๖๔

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ทรงโปรด
เกล้าพระราชทานสมณศักดิ์ และให้ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)
ได้สร้างถาวรวัตถุให้ปรากฏในพระพุทธศาสนา
จำนวนมาก เช่น พระศรีอริย-เมตไตร

พระปางอุ้มบาตร วัดอินทรวihar
กรุงเทพมหานคร เนื่องจากท่านบวชเป็น
สามเณรที่วัดแห่งนี้ พระพุทธไสยาสน์ วัดสะดือ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอนุสรณ์ว่าท่าน
เกิดที่นี่ และนำบทสวดคาถาชินบัญชร
มาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) มรณภาพ เมื่อวันที่
๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๑๕ สิริรวมอายุได้ ๘๕ ปี
๖๕ พรรษา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

เป็นผู้มีเมตตาสูง ศรัทธาในพระรัตนตรัย เป็นผู้
บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม กตัญญูต่อถิ่นกำเนิด
และถิ่นที่อยู่อาศัย

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

มีพระนามเดิมว่า สิน

ประสูติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๒๓๗

เป็นบุตรของนายไหฮองกับนางนกเอี้ยง

พระบรมราชานุสาวรีย์
สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ด้านการศึกษา

ได้อุปสมบทอยู่ในสำนักของพระอาจารย์ทองดี
เพื่อศึกษาหาความรู้จนเกิดความชำนาญ
ในด้านภาษาต่าง ๆ

หลังจากลาสิกขาจึงได้เข้ารับราชการจนได้รับ
แต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองตาก

ที่มา <https://sites.google.com/site/watkungtaphao/history/taksin> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ /๙/๖๔

พระราชกรณียกิจที่สำคัญ

พ.ศ. ๒๓๐๘ พม่าได้ล้อมกรุงศรีอยุธยา
พระยาตาก (สิน) จึงถูกเรียกตัวเข้ามาช่วยป้องกัน
พระนคร เมื่อเห็นว่าสถานการณ์ไม่พร้อมที่จะสู้
พม่าได้ พระยาตากจึงตัดสินใจพาทหารโจมตีฝ่า
ทัพพม่าไปตั้งตัวที่เมืองจันทบุรี จนกระทั่งกรุงศรี
อยุธยาเสียแก่พม่า ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๓๑๐

หลังจากนั้นพระยาตากจึงได้รวบรวมกำลังคนกอบกู้เอกราชขับไล่พม่า
ออกจากกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ หลังเสียกรุงไป ๗ เดือน เมื่อตรวจดูความเสียหาย
เห็นว่ายากที่จะบูรณะดั้งเดิมได้ จึงได้สถาปนากรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ และทรงปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์
เมื่อพระชนมพรรษา ๓๔ พรรษา ทรงครองราชย์ได้ประมาณ ๑๕ ปี จึงสวรรคต
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ รวมพระชนมพรรษา ๔๘ พรรษา

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
ให้เจริญรุ่งเรืองเช่นเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยา พระราชกรณียกิจต่อ
พระพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. จัดระเบียบสังฆมณฑล ทรงโปรดฯ
ให้ตรากฎหมายว่าด้วยข้อวัตรปฏิบัติในทาง
พระธรรมวินัยของพระสงฆ์ โดยถือเป็น
ต้นฉบับกฎหมายพระสงฆ์ฉบับแรกของไทย

พระไตรปิฎก

๒. รวบรวมพระไตรปิฎก ให้ค้นคว้าต้นฉบับพระไตรปิฎกที่เหลืออยู่หลังจาก
เสียกรุงศรีอยุธยา เพื่อนำมาคัดลอกไว้สำหรับการสังคายนาพระไตรปิฎกฉบับหลวง
ต่อไป ซึ่งนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการสังคายนาพระไตรปิฎกในสมัยต่อมา

๓. อัญเชิญพระแก้วมรกตจากเมือง
เวียงจันทน์มาประดิษฐานในไทย โดยนำมา
ประดิษฐานไว้ ณ พระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม
ซึ่งถือเป็นพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้านคู่เมืองของไทย
โดยปัจจุบันได้ย้ายมาประดิษฐานไว้ที่วัด
พระศรีรัตนศาสดาราม

พระแก้วมรกตประดิษฐานอยู่
ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

๔. บูรณะวัดวาอาราม ทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อบูรณะ
วัดวาอารามต่าง ๆ จำนวนมาก และให้ยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวง
เช่น วัดอรุณราชวราราม วัดอินทาราม

วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงเป็นพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
ที่ทรงปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนามาตลอด เห็นได้จากจารึกที่
วัดอรุณราชวราราม ซึ่งจารึกไว้ว่า

อันตัวพ่อ ชื่อว่า พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก กู้ชาติ พระศาสนา
ถวายเป็นแผ่นดิน ให้เป็น พุทธบูชา
แต่พระศาสนา สมณะ พระพุทธโคดม

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง เสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง ศรัทธาเลื่อมใส
ในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์
เกี่ยวกับคุณธรรมที่ควรถือ
เป็นแบบอย่างของ
พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

สมเด็จพระพุฒาจารย์
(โต พรหมรังสี)

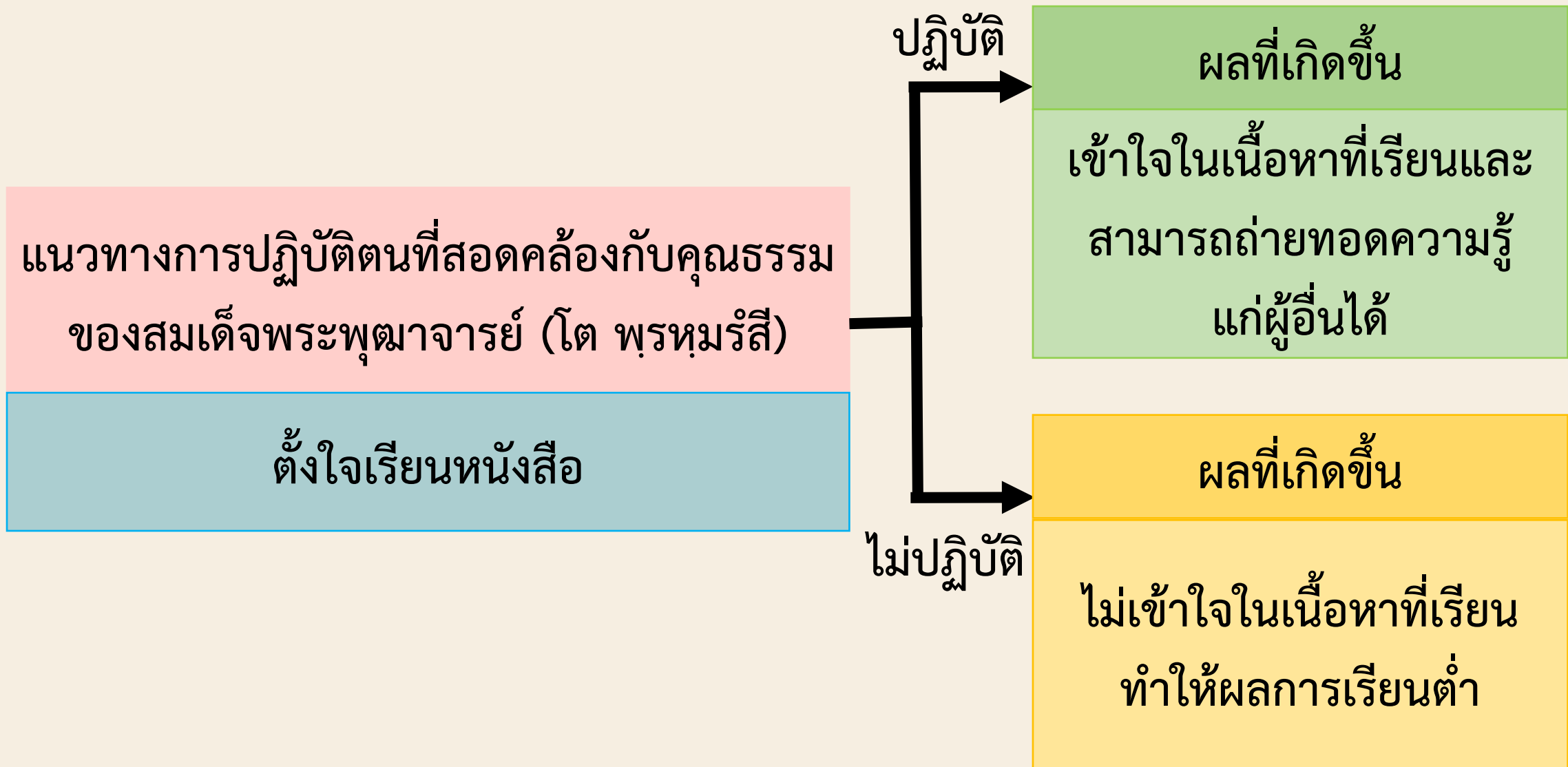

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง คือ
เป็นผู้มีเมตตาสูง ศรัทธาในพระรัตนตรัย
เป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม
กตัญญูต่อถิ่นกำเนิดและถิ่นที่อยู่อาศัย

สมเด็จพระเจ้า
ตากสินมหาราช

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง คือ
เป็นผู้เสียสละเพื่อชาติ บ้านเมือง ศรัทธา
เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง

แนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับคุณธรรม
ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

- การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์
เพื่อสังคมหรือโรงเรียน เช่น ช่วยกันเก็บขยะ
บริเวณโรงเรียนหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่
- เสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ
เช่น ช่วยกันดูแลคอยสอดส่องและรักษา
สิ่งของที่เป็นสาธารณะสมบัติของโรงเรียนและ
ชุมชน

ปฏิบัติ

ผลที่เกิดขึ้น

โรงเรียนจะสะอาดน่าอยู่

ไม่ปฏิบัติ

ผลที่เกิดขึ้น

โรงเรียนจะสกปรก
ทำให้ถูกตำหนิจากผู้พบเห็น

คำถามชวนคิด

๑. การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ส่งผลดีหรือไม่ อย่างไร

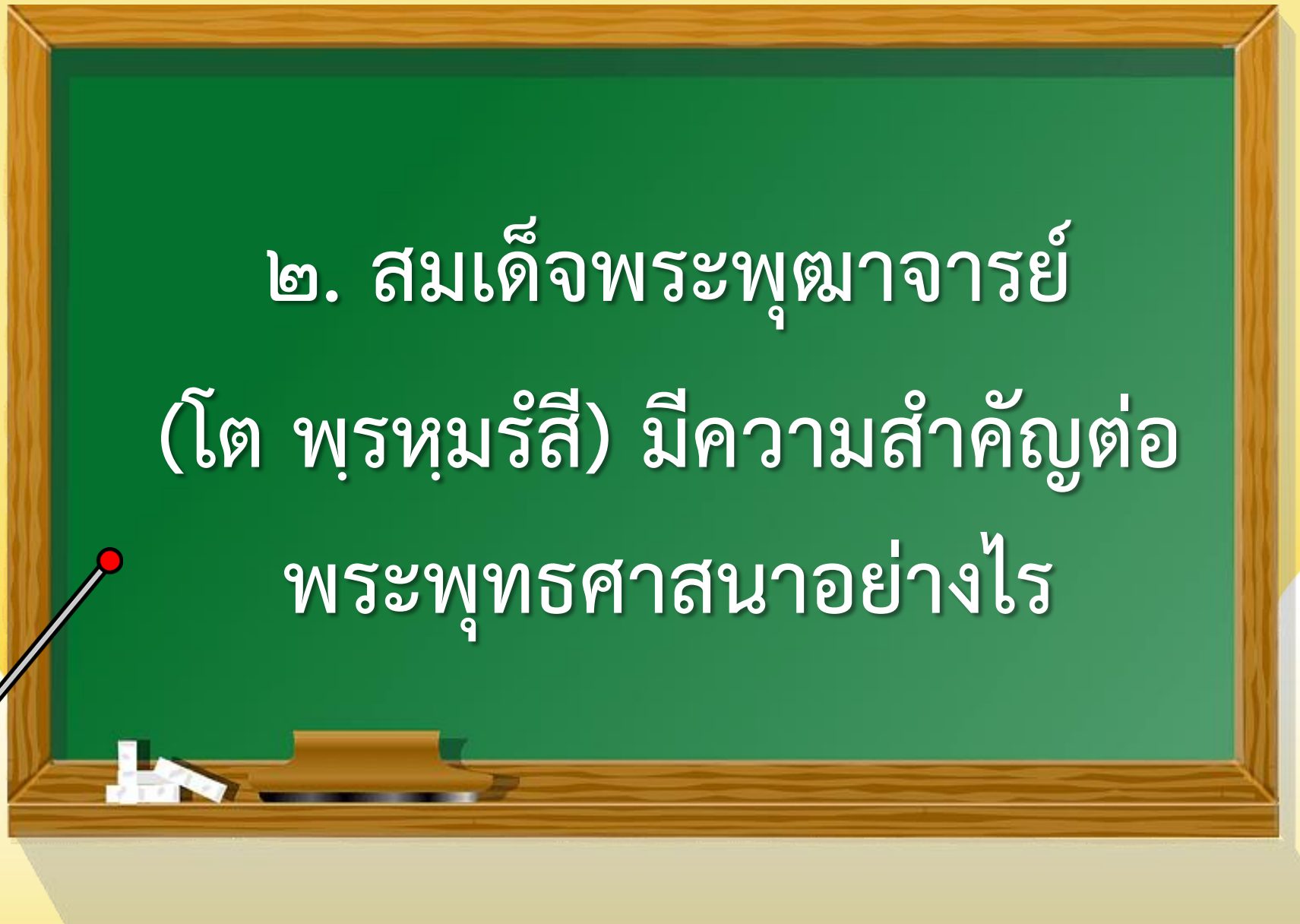
๑. ที่มา <https://creazilla.com/nodes/๓๒๔๘๕-stella-businesswoman-clipart> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ /๙/๖๔

๒. ที่มา <https://creazilla.com/nodes/๒๐๒๙๒-blackboard-clipart> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ /๙/๖๔

ส่งผลดี เพราะเป็นการแสดงออกถึงการ
เสียสละ และเมื่อเราปฏิบัติในสิ่งที่ดีแล้วเรา
ก็จะได้รับการชื่นชมจากบุคคลทั่วไปค่ะ

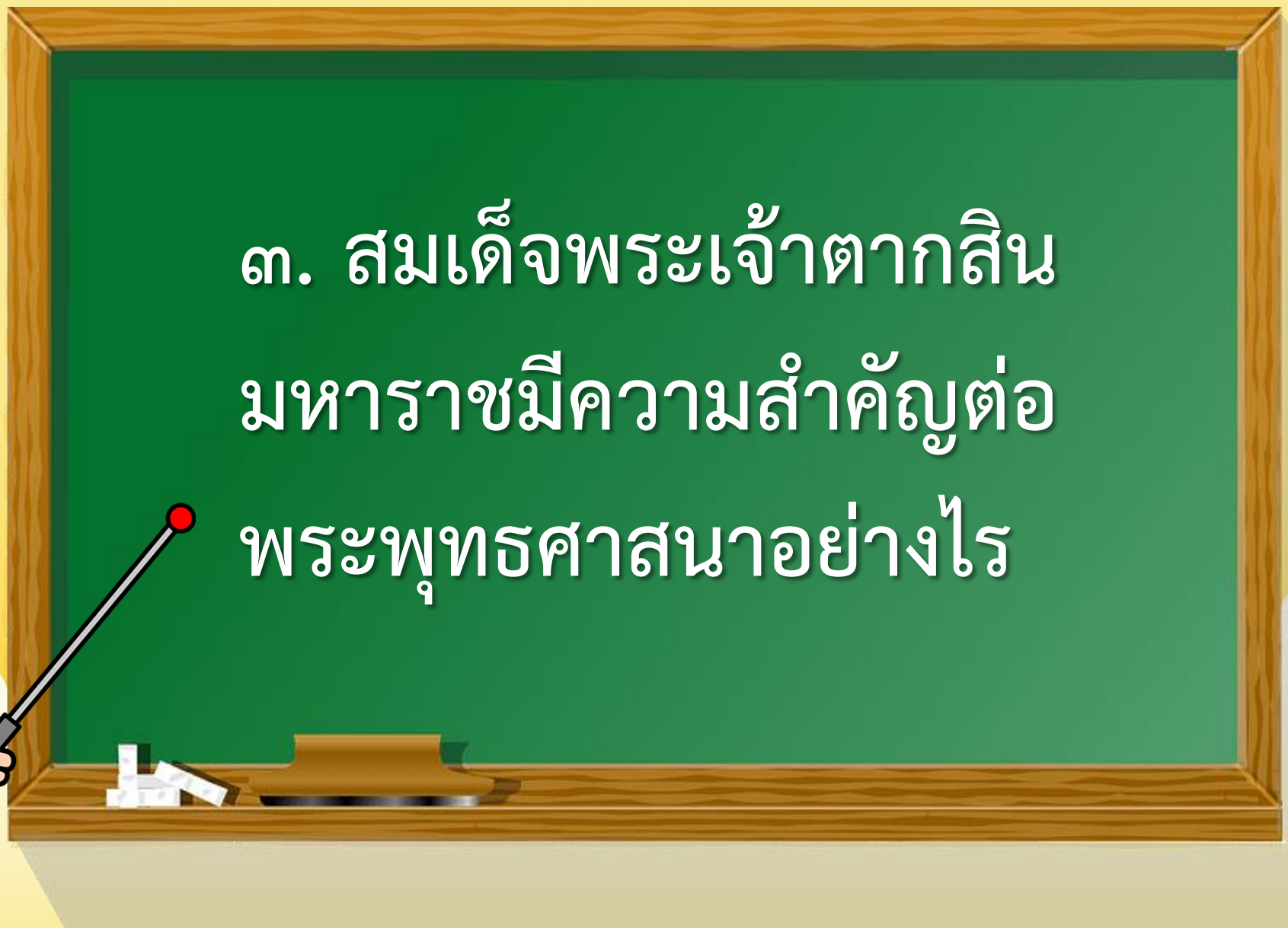
๒. สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) มีความสำคัญต่อ พระพุทธศาสนาอย่างไร

เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี โดยการสร้างถาวรวัตถุ
ให้ปรากฏในพระพุทธศาสนาจำนวนมาก เช่น
พระศรีอริยเมตไตร และเป็นผู้นำบทสวดคาถา
ชินบัญชรมาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักค่ะ

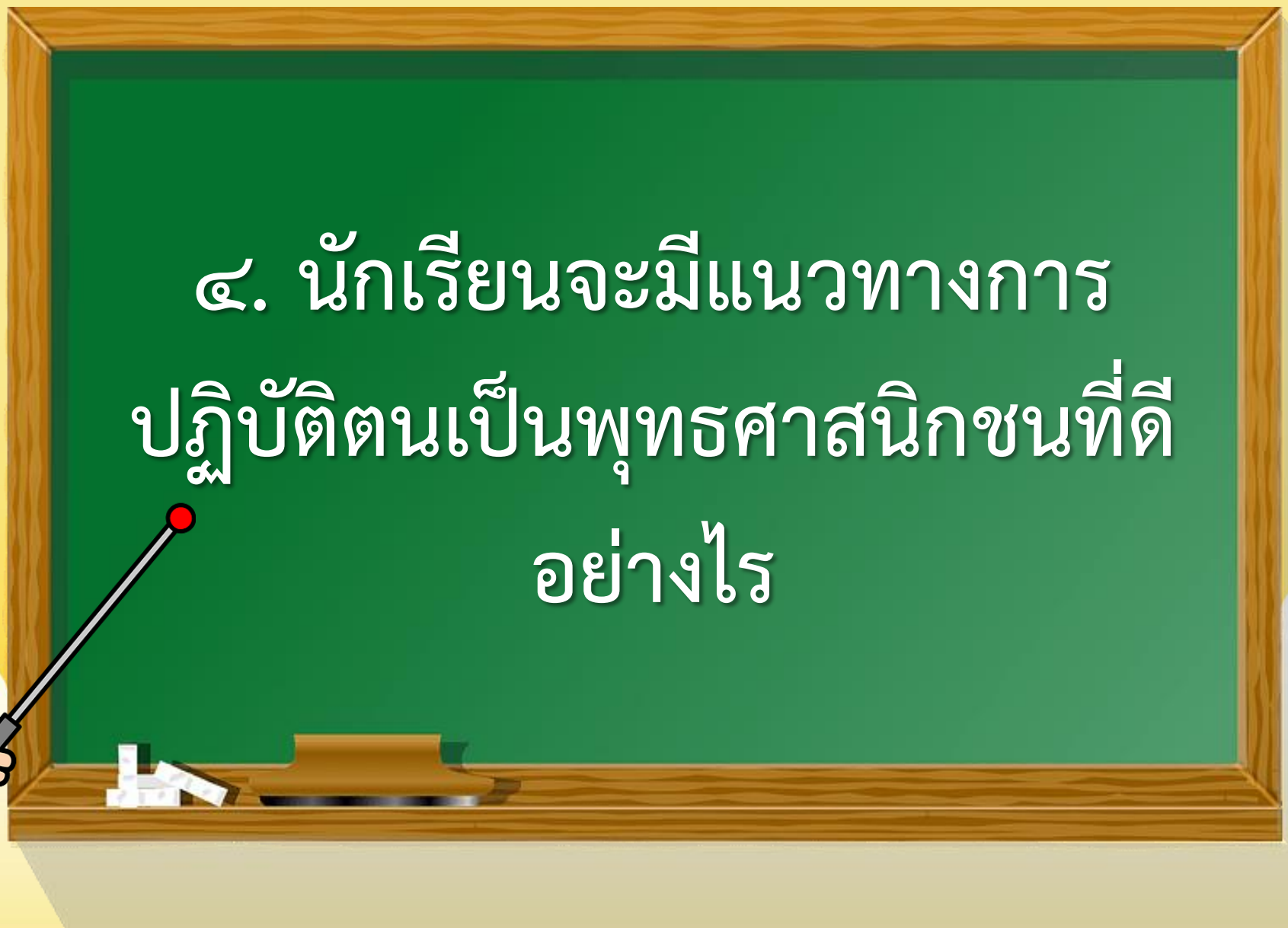
๓. สมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราชมีความสำคัญต่อ
พระพุทธศาสนาอย่างไร

ช่วยทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง โดย
การจัดระเบียบบั้งหมกมณฑล รวบรวมพระไตรปิฎก
อัญเชิญพระแก้วมรกตจากเมืองเวียงจันทน์มา
ประดิษฐานในไทย และบูรณะวัดวาอารามค่ะ

๔. นักเรียนจะมีแนวทางการ
ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
อย่างไร

ปฏิบัติตนเป็นคนดี ช่วยทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองค่ะ

๕ ขั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาเรื่องพุทธศาสนิกชน
ตัวอย่าง จากหนังสือเรียน
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง พุทธศาสนิกชน
ตัวอย่าง จากหนังสือเรียน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๕

เรื่อง...พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ใบงานที่ ๕ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้	
พุทธศาสนิกชน ตัวอย่าง คือ	
สมเด็จพระพุฒาจารย์โต	สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
มีแนวปฏิบัติที่งดงาม คือ	มีแนวปฏิบัติที่งดงาม คือ
นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่าง	

พุทธศาสนิกชน
ตัวอย่าง คือ

สมเด็จพระพุฒาจารย์โต

มีแนวปฏิบัติที่ดีงาม คือ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

มีแนวปฏิบัติที่ดีงาม คือ

นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย

ใบงานที่ ๕

เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

พุทธศาสนิกชน
ตัวอย่าง คือ

บุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนาพร้อมทั้งนำ
หลักธรรมมาปฏิบัติ สามารถทำประโยชน์
เพื่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น

สมเด็จพระพุฒาจารย์โต

มีแนวปฏิบัติที่ดีงาม คือ
มีความเพียรพยายาม ขยัน
หมั่นศึกษา ไม่ยึดติดกับลาภยศ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

มีแนวปฏิบัติที่ดีงาม คือ
ทำนุบำรุงพระศาสนา
ให้เจริญรุ่งเรือง

นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่าง

มีความเพียรพยายาม ขยันหมั่น
ศึกษาหาความรู้

สืบทอดพระศาสนา โดยการปฏิบัติ
ตามคำสอน และทำนุบำรุงพระ
ศาสนาให้คงอยู่สืบต่อไป

สรุปบทเรียน

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

สมเด็จพระพุฒาจารย์โต

แบบอย่างที่ดี

มีความเพียรพยายามใน
การศึกษาเล่าเรียน

แนวทางการนำไปปฏิบัติ

ขยันมั่นเพียรในการศึกษา
เล่าเรียน

แบบอย่างที่ดี

ช่วยทำนุบำรุง

พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

ผลที่เกิดขึ้น

ช่วยทำนุบำรุง

พระพุทธศาสนาด้วยการทำ

ทำให้เรียนหนังสือเก่ง

พุทธศาสนิกชน

ความสะอาด

คือ ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาและปฏิบัติ

พระพุทธศานามั่นคงและคง

ตนอยู่ในหลักธรรมซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีและควรปฏิบัติตาม

อยู่ต่อไป

สมเด็จพระเจ้าตาก
สินมหาราช

แนวทางการนำไปปฏิบัติ

ผลที่เกิดขึ้น

ชื่อ : _____ วัน เดือน ปี _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง มุ่งมั่นและศรัทธา

คำชี้แจง ๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน ตามระดับการประเมินต่อไปนี้

☆ ปรับปรุง ☆ ☆ พอใช้ ☆ ☆ ☆ ค่อนข้างดี
☆ ☆ ☆ ☆ ดี ☆ ☆ ☆ ☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา	
๒. วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในพุทธประวัติ	
๓. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก	
๔. อธิบายความหมายและความสำคัญของชาดก	
๕. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่างของพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

 จำนวน

.....

 จำนวน

.....

 จำนวน

.....

 จำนวน

.....

 จำนวน

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด
ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ

☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด

☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เรื่อง...พระไตรปิฎก

